

ANA SUZANA DIMITRIU
(11 IX 1911 – 11 III 1992)

Au trecut deja trei ani de când a plecat dintre noi. În tot acest răstimp nu a apărut nici măcar un rând care să-i anunțe dispariția sau care să evoce pe omul și savantul Ana Suzana Dimitriu. O voi face eu, deși mai potrivit mi s-ar fi părut să o facă cei cu care a lucrat o viață, cărora le-a fost colegă și, poate, chiar prietenă. Dar pentru că a fost prima mea profesoară în arheologia greacă, pentru că m-a învățat să lucrez meticulos și onest într-o meserie în care, din păcate, orice greșeală este ireversibilă și multe, prea multe afirmații sunt incontrollable, pentru că – și nu în cele din urmă – mi-a insuflat dragostea pentru Histria, consider că îi sunt datoare măcar acest lucru.

Am cunoscut-o pe Ana Suzana Dimitriu în 1965, primul meu an de practică arheologică pe șantierul Histria. Născută în 1911, se apropia în acel moment de ultimii ani ai carierei sale.

A văzut lumina zilei la Galați, dar studiile secundare și superioare le-a urmat la București, unde, în anul 1933, devine doctor în filozofie. Beneficiind de o bursă Humboldt își continuă specializarea la Berlin (1936 – 1941) și obține titlul de doctor în istorie cu o lucrare despre arta miceniană. Întoarsă în țară în plin război, lucrează, inițial, ca profesor secundar (1943 – 1948), iar apoi ca numismat la Cabinetul Numismatic al Academiei Române. Din 1950 devine membră a Institutului de Arheologie din București, unde a muncit cu seriozitate, competență și devoțiune timp de 22 de ani. Până în momentul pensionării (1972) a efectuat săpături arheologice la Histria, fiind pentru noi toți un exemplu de disciplină și rigurozitate științifică.

Nu am de gând să prezint în această evocare o listă cu mulțimea lucrărilor ce-i aparțin și care reprezintă rodul unei vieți dedicate exclusiv științei. Orice specialist în istoria și arheologia greacă le cunoaște. Aș aminti doar că valoarea lor a fost recunoscută prin cele două prestigioase premii care i s-au decernat, și anume Premiul Gustave Mendel al Academiei de Inscricții și Arte Frumoase din Paris (1967) și Premiul Vasile Pârvan al Academiei Române (1968). În schimb, aș vrea să spun câteva cuvinte despre omul Suzana Dimitriu, aparent format din contraste.

Primind o educație extrem de severă – tatăl militar de carieră, mama profesoară de matematică – părea o persoană rece și distantă, foarte reținută în relațiile cu oamenii. Dar sub acest văl se ascundea o ființă timidă, dar caldă și veselă, căreia îi plăcea să-și tachineze prietenii, scriindu-le epigrame, întinzându-le, însă, întotdeauna, o mână, când erau la necaz.

Extrem de corectă, ura înșelăciunea, dar s-a lăsat, deseori, înșelată, pentru că credea în sinceritatea oamenilor și, mai ales, a prietenilor. Din păcate, prietenii adevărați sunt puțini pe lumea aceasta, astfel că Suzana Dimitriu a sfârșit prin a se închide în sine, îndepărtându-se tot mai mult de cei care o răniseră, tăind cu bună știință toate punțile ce o legau de cea mai mare parte a vieții și încercând să găsească noi sensuri existenței sale. Acest lucru s-a întâmplat la câțiva ani după pensionare.

Puțini dintre cei care au cunoscut-o știu cum și-a petrecut ultimii ani din viață. A început prin a face excursii prin țară, în locuri pe care și le dorea să le vadă încă din tinerețe. A aranjat biblioteca Mănăstirii Suzana, a făcut un pelerinaj la Mormântul Sfânt.

Când povara anilor a început să fie tot mai grea, s-a hotărât să părăsească definitiv Bucureștii retrăgându-se la Mănăstirea Țigănești, la o măicuță pe care o cunoscuse, întâmplător, de un Paște. Soarta a vrut ca ultimii ani de viață să și-i petreacă alături de maica Luciana, fiica poștașului din Istria! A închis ochii în ziua de 11 martie 1992.

Nu a vrut ferpare, nu a vrut necrologuri. A murit cu aceeași discreție și modestie cu care a trăit.

Catrinel Domăneanșu